NIHIL SINE DEO

Anul II - Nr. 6
Iunie 2021
Timișoara

CUNUNA

FOAIE DĂ CULTURĂ BĂNĂȚANĂ

„Sub lumina ha şierească, pă largu pământului, în bătaia vântului, fire dulşie omenească, graiu blând șî cumpătat, ca în dulşele Bănat, nu măi cred să să găsască.”

Victor Vlad Delamarina

Periodic editat de ASOCIAŢIA PÂNTRU VORBIREA BĂNĂŢANĂ
ISSN 2668-9480
ISSN-L 2668-9480
E-mail: **office@vorbireabanatana.ro / limbabanatana@yahoo.ro**
Tel: 0768113404
www.vorbireabanatana.ro
http://dictionar.vorbireabanatana.ro/
https://www.facebook.com/asociatiavorba/ - Asociația pântru Vorbirea Bănățană
Punct de lucru: Timișoara, str. Nicolae Iliești, nr. 10, ap.1
Colectivul de redacție: Redactor-șef: Linția Vasile; Redactori: Colgia Florina-Ariana și Boian Sergiu; Tehnoredactor: Ghimboașă Oana-Alexandra; Redactori-corector: Aurel – Matei Bancu și Claudiu Românu
Editura Eurostampa, Timișoara

Șe-i dă nou pră la noi

Cu voia lu Dumnedzău am ajiuns să scoacem cărț dă poiezâi în limba noastră bănățană, scrisă dă Ilia Dragalina – *La givan cu cea Ilia,* Dorel Mărgan – *Banat loc binecuvântat* șî Ionel Stoiț – *Neoplanta – Dă drag, dă dor, dă ominie.*

Puceț găsî cărțâlii la trăficurilii dân Cimișoara, Logoj, Rășița șî Ghedu (Deta).

Dăm năince cu tot șe să scrie, șî cea Ilia Dragalina ne-o măi trimes un volum dă poiezâi *Dor dă sat*, pră care îl șî prăgăcim pântru tipar.

Uită câtă bucurie avem pră vara asta! Șî măi avem cu șe să ne lăbdăm.

Ni-s tare bucuroș dă festivalu numit *Drag dă grai,* făcut dă Centrul dă Cultură șî Artă ăl județului Timiș, unge ca în poveșcili cu Făt-Frumos, or apărut șî **„**Ilene Cosânzene**”** care or prezentat frumoasă poiezâi șî or măi vinit șî alț scriitori șî poieț talentaț pântru prima dată la un festival.

Mulțămim dân toată inima doamnei manager Liliana Laichici, doamnei Alina Mafa șî la toț care or făcut șî organizat minunățâia asta pântru cultura bănățană.

Ne nădăim că an după an, așa cum ne-or spus o să țână festivalu, cu lume tăt măi multă.

Vă măi zâșem șî că la Berini, după zăconiu bănățan, Daniela Crainic, să ostănește să ne facă cunoscuce mâncărurili noașce dân străbuni șî să le țână la loc dă șinstă, așa după cum o făcut șî cu *Jiocu dân bătrâni*.

Doamne ajiută!

Rugăşiune

Mărire Tatălui şî Fiului şî Sfântului Duh.

Doamne Dumnedzău nostru şî ăl tuturor pucerilor, Îţ mulţămim pântru toce binefaşerili cătră noi.

Dăşchige Doamne în fişcecare gimineaţă ochii noşci în paşe. Aminceşce-ne tăt furt că viaţa noastră îi scurtă şî binili pâţân.

Limpezăşce minţâli şî inimili noaşce, ca să gângim şî să faşem numa voia Tea, atâta cât ne dai viaţă pră pământ. Să ne ajiutăm aproapili şî să alejem în orişe vreme calea Tea a bună şî mântuitoare.

Doamne, măi cu samă acuma, apără-ne dă rău, dă boală, dă uscăşiune sufleceascâ şî trupească şî ne dă noauă pucere să glăsuim cu bucurie limba strămoşâlor noşci.

Măi dă-ne Doamne tărie şî glasuri dă miere, ca să apringem, în ăi dă s-or zuitat, doru dă Cinie, dă creginţa şî dă poşiumpu nostru.

Doamne Iisusă Hristoasă, Maică Sfântă, Sfânce Iosâfe şî voi sfânţ ajiutători, şciuţ şî năşciuţ, rugaţî-vă-ţ cu noi pântru plinirea gândurilor noaşce!

Aşa să ne ajiuce Dumnezău în tot şeasu!

Amin!

Florina Ariana Colgia

DĂ SFÂNCILI PAȘCI

În Săptămâna Mare

În Săptămâna Mare, Doamne,
răsună toaca prăstă sat
cu glasu ei dă tătdăuna:
o toacă, o' măi mulce bat?!

Îm pare că-n cântarea ei
o oablă pașe s-o lăsat,
cemând creşcini la fapce bune:
o toacă, o' măi mulce bat?

Dă doauă mii dă ani creşcinii
nu ş-or zuitat a lor zăneat
şî toaca spune Vestea Mare:
o toacă, o' măi mulce bat?!

Șiulesc înfiorat cum toaca
îş poartă câncecu curat
sub streaşână dă sară sfântă:
o toacă, o' măi mulce bat?

Dân Postu Mare toaca sună,
dă parică-un sfânt dă sus picat
cuminică lumina lumii:
o toacă, o' măi mulce bat?!

În Săptămâna Mare, Doamne,
dă când mă șciu, n-am apucat
să poată-opri șiniva toaca:
o toacă, o' măi mulce bat?!

Ștefan Pătruț

Sursa foto: Facebook Viorel Flora

POEZIA BĂNĂȚANĂ

ȘTEFAN PĂTRUȚ

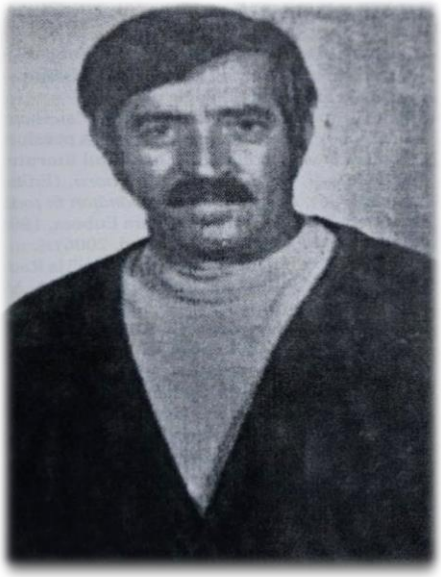

S-o născut în 7 a lu Brumărel 1938 în Ohaba-Forgași, județu Cimiș.

O făcut școala primară în satu natal, clasâlii dă jimnaziu la Belinț, școala pedagojică la Cimișoara, Facultacea dă Filolojie la Cluj-Napoca, unge o gătat cu teza *Schița monografică dân folcloru comunei Ohaba-Forgași.*

După șe, întră 1956-1963, o fost dascăl la Școala elementară dân Drăgoești, județu Cimiș, o fost profesor dă limba și liceratura română la Școala Generală cu clasâlii I-VIII dân Sânirsâg, județu Cimiș, unge o lucrat până la penzionare, în anu 2002. Aiși o fost director dă școală vreme dă 36 dă ani.

O înșeput să scrie în anu 1972, în țăitungu „Drapelul roșu" dân Cimișoara, la rubrica *Hai să zâmbim serios* versuri în grai bănățan.

O publicat în țăitungurilii „Redeșteptarea" dân Logoj, „Timisiensis" și „Foaia bănățenilor" dân Cimișoara, „Timpul" și „Semenicul" dân Reșița, „Gazeta de Seleuș" (Seleuș, Serbia) și „Tibiscus" dân Uzdin (Serbia), „Tăt Bănatu-i fruncea" dân Logoj.

Laolaltă cu Ion Căliman și Ion Ghera o condus revista *„Tăt Bănatu-i fruncea"*, țăitung a Asociației Scriitorilor în Grai Bănățan**,** apărut în august 2000.

O fost președincilii Uniunii Scriitorilor în Grai Bănățan, făcută în 1 aprilie 2000, la Uzdin (Sârbia), cemată după aia Asociația Scriitorilor în Grai Bănățan, care și-o delimitat activitacea pântru Banatul României.

Dân 1991 o fost membru în șenaclurili „*Gura satului la Radio Cimișoara*", „*La Poșmândre*", „*Radio 11 +*" dân Caransebeș. O înființat și condus șenaclurilii *La givan* dă pă lângă „Radio Europa Nova" dân Logoj (1994-2001) și *Victor Vlad Delamarina* la „Radio Europa Nova" dân Logoj (1997-2001).

POEZIA BĂNĂȚANĂ

- Ștefan Pătruț -

Întră anii 1994 - 2001**,** o fost gazdă în emisiunea *La givan cu paorii* a lu „Radio Europa Nova" dân Logoj – emisiune de poedzâie în grai bănățan și *Bănățan în țoalii mele* la „Televiziunea Europa Nova" dân Logoj – emisiune dă obișeiuri și tradiții dân zona Logojului și nu numa.

Cărț publicace: *Paorii*, Editura Hestia, 1992, Cimişoara; *O lume de rai*, Ed. Hestia, Cimişoara, 1993; *Când vântu nu bace*, Ed. Eubeea, Cimişoara, 1996; *Paori pogani sau Bănăţan în ţoalele mele*, Ed. Dacia Europa Nova, Logoj, 1998; *Aşceptăm să fiecie vaca*, Ed. Eubeea, Cimişoara, 1998**;** *Antologia poeziei în grai bănăţean*, Ed. D.E.N. Logoj, 1999; *Cârpa, Sacu şi Nădragu*, Ed. D.E.N., Logoj, 2000**;** *Dicţionar regional de cuvinte – zona Banat*, Editura D.E.N. Logoj, 2002**;** în dicţionarul *Creatorii în grai bănăţean, condeierii plugari din Banat, personalităţi care scriu despre graiul bănăţean de Ştefan Pătruţ*, Ed. Dacia Europa Nova, Logoj, 2003.

Volume în colaborare: (cu Ion Farcaş) *La givan*, Ed. D.E.N. Logoj, (cu Sorin Olariu şî Ioan Vodicean); *Cu pociegu subt pişior*, Ed. D.E.N. Logoj, 1998; (cu Dorina Şovre şî Sorin Olariu), *Dâ la Săbeş la Logoj*, Ed. D.E.N. Logoj, 1998; (cu Iacob-Bencei şî Petru Chira), *Ca-n sat la noi*, Ed. D.E.N. Logoj, 1999; (cu Ion Ghera şî Petru Andraş), *Sărac şî bogaţ*, Ed. D.E.N. Logoj, 1998.

În culejeri șenacliere: volumilii I-III Gura satului (1993- 1996) ale șenaclului omonim dă la Radio Cimişoara; Ed. Mirton, Cimişoara; volumele *La poşmândre*, editace dă șenaclu dă la postu dă Radio 11 Plus din Caransebeş (vol. III, Caransebeş, 2001; vol. IV, Ed. Tibiscus dân Uzdin, 2001; vol. IV, Ed. Societăţii Literar-Artistice „Tibiscus" din Uzdin, 2002; *Antologie de poiezâie în grai*, publicată de Șenaclul „Tata Oancea" dă la Casa de Cultură a oraşului Bocşa, județu Caraş - Severin, Ed. Marineasa, Cimişoara, 2003.

În anu 2003, grava boală a lu Ştefan Pătruţ, i-o sfârşât dzâlilii în 3 Gustar, la vârsta dă 64 dă ani. Îi înmormântat la progagea dân Sânirsâg.

Dântră lucrărilii la care o osârgit până când o putut să ţână plivaisu în mână, în 2003 i-or apărut postum lucrarea *Tata Oancea şî literatura dialectală a Banatului* şî un volum dă versuri: *Şâr dă ani şî anotimpuri făr' dă bani* și Antologia *Creatorii în grai bănăţean, Condeierii plugari din Banat,*

POEZIA BĂNĂȚANĂ

- Ștefan Pătruț -

Personalităţi care scriu despre graiul bănăţean, iară în anu 2006 o văzut lumina tiparului *Monografia comunei Boldur*, toace aşcea ieșând în lume la Editura „Dacia Europa Nova" dân Logoj, unge baș o înființat o colecție numită „*Grai Bănăţean*", în care or apărut aproape tridzăși dă cărț dă poedzâie în grai.

Dăspră Ştefan Pătruţ or scris: Călin Ghincea, Ion Căliman, Ioan Viorel Bodureanu, Nicolae Sârbu, Vasile C. Ioniţă, Ionel Iacob Bencei, Mihai Anghel, Ioan Micu, Ionuţ Jorz, Aurel Turcuș, Dorina şî Costel Şovre şî alţî.

Lu Ștefan Pătruț îi datorăm în mare parce reînvierea poedzâiei în grai bănățan, în anii '90 șî înșeputu anilor 2000. S-o ostănit cu finţarea dă șenacluri, o găsât, sprijonit șî adus copii cineri într-o uniune. O făcut colecția dă *Grai Bănățan la „Editura Dacia Europa Nova*" dân Logoj. O măi publicat *Antolojia dă poedzâie în grai* șî un dicționar dă cuvince bănățăne. O dat drumu la țăitungu *Tăt Banatu-i fruncea*. O făcut emisiuni dă radio șî tăliviziune, la care să adaogă publicarea măi multor cărț dă autor or laolaltă cu alț poeț în grai, fiind prezănt la toace manifestărilii legace dă poedzâia în grai bănățan.

În memoria poetului șî cărturarului dă obșce, Ștefan Pătruț, înșepând dân 2013 să ținie dă cătră Primăria dân Boldur, *Festivalu Internațional dă reșitare în grai străbun șî folclor autentic "Ștefan Patrut"*, În fișcecare toamnă, în apropierea dzâlei dă nașcere a poetului, în frumosu parc dân Ohaba Forgași, satu natal, să întâlnesc ansambluri șî cântăreț dă mudzâcă populară dân țară șî dân Sârbia, d-ai dă zâc șî d-ai dă scriu poiezâi.

Tot ca o șinstă, școala dân Sânirsâg, unge o fost director vreme dă 36 dă ani, astădz îi poartă numilii.

SERGIU BOIAN

Aşceptăm să fece vaca...

N-am măi fost dă mult prân sat
O trecut o vreme , iaca!
M-o tăt opăşit muierea,
C-aşceptăm să fece vaca!

La sădinţuri să mă duc –
L-or trimes pră Costa Rioaca,
Da muierea: „Nu ce duşi,
C-aşceptăm să fece vaca!"

POEZIA BĂNĂȚANĂ

- Ștefan Pătruț -

La şplengăr musai să ajung,
Îmi cure d-o vreme troaca,
Da’ pot merje când vreau io
Dacă-aşcept să fece vaca?!

Aş măi ieşî la givan,
Prî la clup la a lu Boaca,
Nu mă slăbeşce muierea,
C-aşceptăm să fece vaca!

Dă fotbal nu măi pot dzâşe,
Nişi dă târgu dân Prisaca;
La poşiumb mă ţâne Lena,
C-aşceptăm să fece vaca!...

Nişi la rugă, la Ohaba,
Nu mă duc, treşe săraca,
Po’ d-acas unge să pleşi,
Când aşcepţ să fece vaca ...

Nopţ în şâr mă tot şpăţâr,
Muierea îi dă cu placa:
„Scoală-ce, dă mozoimană,
Poace o fi fătat vaca!”

Doamne mare ţî grăgina
Unge-ai strâns oamini cu claca ...
Cum o dat asta dă mine,
Să străjăsc că fată vaca!

D-o lună într-una mă fierbe,
Nu-i măi taşe un strop fleaca
„Să nu cucedz , iar s-o şcerji,
C-aşceptăm să fece vaca!”

Dă atâta şiudă cât mi-i
Mă puşăi să-i scriu lu Vică
Şî mă jior să mă ie potca,
Dă măi duc vaca la ... bică!

Ceii...
Dorm... şî-n somn odată vineri
un miros du pă fereastră:
neşce-mbinături aleasă
nu oricând în lumea noastră.

Mă răgic, să gust menuna
şi când colo-n grăginuţă
ceii prântră crenji ş-or prins
galbene lumănăriţă.

Dau să ieu o floare-n mână:
şerceluş pr-un fir ş-o frundză;
o acing un pic cu fruncea
şî m-o apropii dă budză...

Ceii, faini fişiori dă suflet,
stau ca boactării în noapce;
prântră crenji stropice-n aor
un vântuţ prăsară şoapce...

POEZIA BĂNĂȚANĂ

- Ștefan Pătruț -

Şi-i adoarme ca în leagăn,
florilii să pitulesc,
io rămân boactăru vremii
cu parfumu' înjeresc!

Străgoniu

„Auz cum să clacină podu
şî oalilii îmblă ponchiu.
Tași! Iar o vinit maica Ana;
cum merje ca omu al viu!

Stăi, nu ce-ntoarșe-n părece,
o sâmţ şî tu că-i în pod;
pst, las-o să bicenguie-n voie,
șe ce scormeni, dă nărod!

Mă Laie, vârcelniţa îmblă,
șiuleşce cum merge urdzoniu;
na, să măi dzâși că mi-s proastă!
că la noi nu vine strigoniu!

N-audz? Bată-ce pita dă surd!
Cum? N-audz paş prăstă cindă?
O, Doamne, audz cum zgânţăne
dă reza dân uşă la cindă!

Un' ce scoli? Nu ce duşe, mă Laie,
nu stau fără cine în pat;
fu, cum dă inima să sară,
numa' audz cum bace în şolocat!

Nu, Laie! Măi stai numa o'ţâră!
Dă pleși ca să vedz, şciu că vine;
poace ţâie nu ţî s-arată,
pră mine mă caută, vedz bine!

Uice-o că dă-n uşa la sobă,
șiuleşce că-i pri la şpoieri,
Doamne, nu ne lasă, că ne strânje,
na, că iar o spart un cineri!...

Acu Laie ce scoală să vedz:
bogicăie întruna prân casă,
până bogicăie, ea tăt sparje
şî după aia poace să iasă!

Tămânea unge-am pus-o d-asară?
caut-o sus pră poliţă,
îi în şcătulă cu bumbi dupră colţ;
îf, îi cu mâna pră ponebiţă!

Mor, Laie! Să suie pră mine,
sări, mă Laie, că mor!
Iacăt-o-i la pernă cu mâna!
Aşa-i dă reșe, ca apa-n izvor!

Uice, îi simt păru pră faţă,
au, că-i la ea c-un codoni;
d-acuma ce scoală, mă Laie,
s-o vedz pră mumă-ta Ana strigoni!"

POEZIA BĂNĂȚANĂ

- Ștefan Pătruț -

„Șe-i, proasto? Potoali-ce-odată,
nu vedz că-i mâţu al mic?
Ce spărie amaru dă tăce,
Să credz, miroasă-i coada un pic!”

„Nu Laie, pră mine nu mă păcăli,
o simt că-i aișea în pat,
poace c-o fi şî mâţu ăl sur!
Uită-ce, orbule, vedz ţolu’ tărcat!”

„Măi tacă-ce Iuda odată,
n-audz că îi mâţu ăl sur?
Cască-ţ măi bine tu ochii,
nu-i ţâne ca sâta la șiur.

Gimineaţă când merg întră oameni,
le duc io strângoniu, să-l vadă!
Șine îi prost, tăt asta rămâne,
măcar să aibă un cap cât o... cadă!”

Când vântu nu bace!
Florilii dân soarie,
ţărinilii toace,
paric-au sărbătoare
când vântu nu bace!

Cucurudzu-ş creşce
chişilii pră space,
grâu gălbeneşce
când vântu nu bace!

Șieriu – noapciea-aşceaptă
dî la holge şoapce?
luna-i măi gireaptă,
când vântu nu bace!

Macu-n grâu să culcă,
dă somn pică toace.
Șieru să sufulcă,
când vântu nu bace!

Dă șinși dzâle
Dă șincș dzâle, dă șinși nopţ,
bace vântu pră la porţ,
vre s-ajungă pân la-i morţ...
Bace la noi, la vecini,

Rupe lozâlii la vini,
spingică crenjilii-n cei,
rupe frundza la tulei,
fuşică şî bieţî pruni,

Măi ales, pră ai bătrâni!...
Vântu nu să măi ogoaie!
Dă tri dzâle stă să ploaie,
flişcăie, dă prau-l moaie

Ș-altă nu! Cumă-i acuma
şăge ca să pişe bruma:
măi dă asta lipsă-ar fi!
Piparca ni s-ar topi,

POEZIA BĂNĂȚANĂ

- Ștefan Pătruț -

Tăţ șe-i verge-ar otânci,
cear iarba s-ar prăpăgi.
Vântu ăsta 'nalt fișior –
îi dăsculţ cu capu gol,

C-o chimeșă ruptă-n space,
d-a dân frundzălii picace,
păr dân chișI dă cucurudz,
cu ochi plini dă lacrămi udz,

cu gură pră șuierace,
șî el bace șî să zbace!
Dă șinși dzâle, dă șinși nopţ,
bogicăie pră la porţ,

Nișidăcum nu să ogoaie;
nu lasă ploaia să ploaie!
Pârâie grinda la casă
șî el bace, nu să lasă;

Prân grăgină, prân voreţ
dă cu pumnii în păreţ,
să înghească prân ocheţ!...
Vre să să culșe în pat,

Da-i pustâni, tăţ or plecat!
Jăgu s-o strâns în șpoieri,
pră masă nu-i nișI cineri,
numa poșimpu zuitat!...

Mirare

Or încărunţât ca-n taină
uliţâlii dî la noi,
fluturi albi cam cu șielaină,
prântră crenji spândzură roi...

Plină-i șî grăgina noastră
dă păncă șî dă ne,
io, zăbunit, la fereastră
ascut brișiu pră cure

Șî rad tăt și-o fost o iarnă:
frig șî tusă, bani puţâni,
le las florilor să-ș șearnă
albu lor șî la veșini!...

Satu tăt îi iorgovan
prins pră frundza dî la geal;
pră supt pruni stau la givan
neșce oi șî cu un cal.

Pasc cuminţ șî dân băgișe
cresc stropușeii dă soare;
gimineaţa după prișie
dă să pleșie pră pișioare.

Șî-n atâta florărime,
că n-ai vorbe să le spuni,
măi bogicăi după rime
șî ţuc florilii la pruni...

POEZIA BĂNĂȚANĂ

MĂRIOARA SÂRBU

Nu că n-ar fi vrut să să ducă la școală, dar n-or lăsat-o. Poce pr-atunși ce-o întrăbat șiniva șe vrei?

Anuica, mumă-sa, o fost păurițâ. Ca și tată-su Iova: paore care s-o prișeput la toace. O țânut în mână sapa tot așa dă sigur ca și mistria și vișău, ca și plugu și șprițu al dă prâsnit vinia. Că i-o plăcut și să facă, dar și să bea vin. Și cum la un par dă vin ți să dăzleagă limba, să vedz atunși șe poveșci și șe sfaturi i-or ieșât dân gură! Când or măi bătrânit, părinții Mărioarei s-or dus la „Adunarea Domnului” și Iova șicea dân cărțâle sfince rămasă dî la tata lui. Numa pr-ale cu lităre sârbești nu le-o putut șici că litările alea nu le-o șciut.

Mărioara s-o născut primăvara, în martie. În 15 martie 1938, la Uzdâni.

Dă mică i-o plăcut școala. Să dușea la doctoru rus să vorbească cu el rusășce. Cât o fi șciut ea rusa. Dar doctoru satului să bucura, când o vigea.

Vădzând-o că îi plașe să șicească, Iova i-o făcut Mărioarei un dolap cu oiagă și sus o scris:

Biblioteca

M.M.

adică a Mărioarei Motorojescu.

Și la Ceacea Ghiță s-o dus. Ceacea Ghiță o fost un dascăl care cum o gătat școala s-o întors la Uzdâni și o făcut carce cu copiii care or vrut să învețâ. Ba o născoșit și o școală dă vară: în anvlie o pus bănși d-ale verdz, ca la școala dă baș-baș și o cemat pră tot natu întărisat să vină la ore dă română și dă matematică.

S-o dus tot satu. Cum numa Mărioara să nu să ducă?

Api, pântru orile dî la Ceacea Ghiță, ș-o făcut tema dă casă și când or vinit să o pețască. Tăt nărocu că dă jiune i-o plăcut. Numa asta n-o însămnat că n-o să poarce o rană în suflet toată viața pântru că or căpărât-o și n-or făcut-o învățătoare ori soră dă caritace.

Na, s-o măritat, dar dă scris poveșci dân viața satului nu s-o lăsat.

POIEZÂIA BĂNĂȚANĂ

- Mărioara Sârbu -

O scris pră ascuns, că pr-atunși o fost rușâne ca o muiere măritată să să ocupe cu scrisu. Șine o măi vădzut așa șeva?

O scris poveșci prântru sufletu ei, o scris poizii pântru fata care o vrut la tot amiadzățu să i să spună altă poizie, o tot scris... Ba o trimies și la *Libertacea,* la foaia noastră, câtă vro poviastă dar n-o cucedzat să-ș pună numile că ar fi fost dă comege!

O scris dădânjios: "Țărăncuța".

Și, bome, „Țărăncuța" o căpătat niește premii - până n-or izaflat domnii că baș îi păuriță și n-or măi luat-o în vigere la premii.

No, așa ar fi rămas, dacă nu ș-ar fi adus amince Baronu - agică Vasile Barbu (Îl șciț? Vasa lu Măranu) să facă „*Tibiscus*"-u la Uzdâni. Și atunși Coliță, bărbatu lu Mărioara (care ș-o măi dat în pamăt până la anii ăia, dar nișî nu o fost prost, că s-o școlat și s-o făcut comerțialist) numa șe o scris-o pră Mărioara la Baronu să fie membră cu carnet. Dî la înșeput.

Măăă, și numa să vedz cum or înșeput să-i iasă poveșcile și poiziile prân

foi și prân cărț! Când o făcut Radu Flora cărțâle. „*Foaie verde, spic de grâu*" și „*Foaie verde, lămâiță*", Mărioara tot o măi scris alce nume sub poiezâi și nu pr-a ei.

Dară iaca, o vinit vremea să iasă în foi și numilii ei: prân foaia lu Baronu „*Tibiscus*", prân „*Libertacea*", prân „*Lumina*" .... Ba să vedz că i-or ieșât poiezâi tipărice prân foile dân Rumânia şi Bulgaria.

Și iaca numa șe Baronu dzâșe cătră ea că-i vremea să-i scoată un volum: l-o scos în 2006. „*Un om şi o carte*". În el o pus dă toace: dî la poiezâi pântru copii**,** la lucrări dăspră port și obișeiurili dî la Uzdâni.

Pântru că șcie mulce dăspră port și obișeiuri, o vinit la ea și doamna Otilia Hedeşan, etnolog la Catedra dă Literatură Română şî Comparată dî la Facultacea dă Litere, Istorie şî Teologie a Universităţî dă Vest dân Timişoara. O și scris o carce dân câce or vorbit ele (că doamna Otilia ș-o adus cu ea și micrafonu` și tot o pus pră tracă). Șe să vă spun? S-o bucurat. Mare lucru când o vădzut carcea lu doamna Otilia în 2015 la ei, la facultace: „*Luai Uzdinul de-a măruntu: amintirile unei povestitoare prodigioase: Mărioara Sârbu*".

O căpătat și premii pră numile ei agivărat: La Făget și la Uzdâni. Dacă am numărat bine, vro tri. Că are Mărioara un personaj : pră Vărsăvia. Și lu Vărsăvia îi pune în gură tot șe are dă spus. Și tare bine o spus, șe-o spus! Vărsăvia, vreau să dzâc!

- Mărioara Sârbu –

O măi scris ea pântru Festivalu nostru al mare un fel dă teatăr dă-i dzâc montaj folcloric, pră care l-or pus pră bină copiii la Cămin.

Apăi, s-o măi împerechit cu Ana Boieri șî cu alce muieri ca să-ș facă fală cu Uzdâniu șî cu șe o măi rămas dân port. Ș-or pus șî nume: „*Bunicuțele*”. Șî până nu o dat boala asta prăstă noi, („Coroana”, cum îi dzâșe Vărsăvia) or îmblat ca banu prăstă tot, cu expoziții mândrii cum numa la noi să găsăsc.

Șî să șciț că tare le-o plăcut șe-or avut ele dă arătat șî la domni șî la paori!

Ana Niculina Ursulescu

Vărsăvia la votări

Doamne bace-l pră ăl dă mince! Aşa m-or spus când m-or adus ţădula: „Vărsăvio, să vini la votare năsmincit, că fără votu’ teu nu să poace!” Şî şciu că-s blăstămaţ şî le plaşe să facă glume, dar când m-am ştudărit, m-o pocnit capu că ei vreau, dacă vin ai dî la foaie să spună că la noi în sat or votat toţ: dî la al mic până la al măi mare!

Na, în duminica aia bag io tăiţăii în zupă măi dăvreme, bag plășinta cu ludaie în cuptori – coacnăru nu baş coaşe - , dau la jâvini... Când să plec, iacăt-o pră nora dă cumnat la minie, şî stă, şî stă, şî stă... până sara! Că dacă nu s-o dus acasă la vremia dă rănit marva, nu-i musai să să ducă până noapcea! Când am petrecut-o pră ia, m-am luat cârpa mare, am învăluit ţâdulea în peşchiri şî am plecat la votări.

Am grăbit io, dar toţ m-or dat pră dălături. Ăi, Vărsăvoi, că ţî s-o scurtat paşu’!

Na, am ajiuns la Şcoala Mare şî am zglemenit! Lângă troși – tot oaminii ăia care or fost şî pră vremia lu al Bătrân. „ Doamne, mă ghingesc în mine, or ăşcia ș-or luat scamn pră vecie la troși ?!” Lângă fireastra șe dă în amvlie, doi bălăbănesc dân mâni. Un bărbos să uită prân fireastră cătră bisărică, ca şî când aşceaptă un sămn d-acolo. Unu cinăr, cam răsfloșiat la chică, vini dân aretu lui cătră mine şî, cam urducat, mă îngemnă să grăbesc , că acuş închid.

- Închigeţ, dacă vreţ, că aișî n-am vinit năcemată ! – şî dau să scot ţâdulea dân pieşchiri.

- Lasă, doica Vărsăvio, nu ce uita la gura lui – dzâsă unu măi în vrâstă – că aşa îs ai cineri, să grăbiesc la toace.

- Mărioara Sârbu -

M-am luat ocșerii şî m-am tot uitat cui să pun pistrionicu, că n-am şciut pră nișt un domn dă pră listă. Nu vă spun nișt voauă cui am dat votu', că asta o fost tainâ. M-am uitat lung la troși, le-am şăţuit tot roată, le-am constătat, până când mustășiosu dă lângă iele nu m-o întrăbat :

- Șie le contatădz atâta, că nu vrei cumva să le cumperi ?!

- Dar poace să vind ??? întrăbai tare mirată.

Toţ dân sală or tăcut. Am vădzut că întrăbarea mea nu le-o fost pră plac.

- Ai ales, Vărsăvio ? m-o întrăbat al dî la fireastră.

- Ales, dzâc şî dau să plec.

Când, la uşă dau dă o doamnă cu chica albă şî răgicată în moţu' capului ca un stufari, cu sucna scurtă şî îngustă ca pieşchiriu meu al dân mână. Să băgă pră uşă cu un tast cu bubuiene tăiace la mijloc, cu sălamie tăiată subţâre şî cu o sadă dă oauă... fierce, cred.

O pus tastu pră masă şî toţ or dat năvală. Agică, numa ai d-or păzât troșile or dat năvală. Unu o scos dă sub masă o flaşă cu d-a dă prună, unu o scos dân chesu' dî la şpienţ o falşă cu da dă bucacie. Numa dă dudă n-or avut, că după porânca chinezului, în urmă cu nieşce ani, în sat n-o măi rămâneas nișt crac dă dud!

E, atunși am băgat dă samă io că domnu' al dă o stat la fireastra dă cătră bisărică nișt n-o mâncat, nișt n-o băut, numa la crașii lu doamna s-o uitat. Doamna o dat drumu la nieşce budză pră care le-o ruşât pria tare şî fără oglindă, bag sama, c-o trecut cu farba prăstă răstaniţa cu loitre.

Io am plecat acasă... şî pră drum am făcut şî o poiezâie:

M-o-ntrăbat frundza dă fag
Cu care partid să trag!
Io am dzâs : dă-i plata mare
Am să ţân cu-ai dî la vale,
Dar dacă –i măi mare postu'-
Mă dau şî prângă-ai dân Ostru!

Locul I la Fesivalul în grai , „Gheorghe Gârda – Todor Creţu Toşa

Pocăiala

Omu-ș pune pălăria
Când îi strălușie chilia
Șî o pană la obadă
Măi bine în cap să-i șadă.
Muiere ț-ai lăpădat
Cârpa cu găitani dân cap
Șî o porț numa civită,
Ca s-arăț măi pocăită.
Pocăiala nu-i în ea,
Numa îi în mincea tea.
Leag-o sub barbă mai strâns,
Ce pune pră post șî plâns.
Șî mă ascultă șie-ți spun,
Postășcie post cu cănun,
Că nu postu-al dă bucacie
D-aișia ce poace scoace.

POEZIA BĂNĂȚANĂ

- Mărioara Sârbu -

ȘEVA ŞÎ DĂSPRĂ ARTIŞCE

În Uzdâni, ca-n orșie sat
Mulce s-or măi întâmplat
Unile-s şî dă lăbdat:
Satu nu-i mic, numa-i mare
Şî fotbalişci buni are.
Fala Uzdâniului toată
Dă tri ori Cupa căşcigată.
Orchestra dă pionieri
Ne cântă prî la serbări.
Dar cu șe ne măi mândrim
Sânt şî pictorii naivi -
Măi bine dzâs pictoriţă
Că-s cu poale şî cătrinţă
Dar ş-or ales directori
Pr-un bărbat, învăţători.
Ele zic că-i om isteţ
Eu vă spun că-i lăbdăreţ.
Pentru un tablou lucrat
Ţâne omu-n șeas la sfat
Dar când şă pictoriţâle
Îș dăzleagă limbile
Stau la sfat pân' pră-nsărace
Pân' d-acasă îs căptace.
Anuica Măran- ostaşă.
Sofia Doclean – croitoreasă.
Motorojescu Maria -
Ţărancă dă mâna-ntâia.
Locu patru nu-i vacant:
Îi nevasta unui muzicant
Să nu zăuit cum o cheamă
Ea îi Anuţa lu Dolamă.
Locu șinși , cu orișe preţ
Îl ţâne Florica Cheţ.
Iar pră locu şasă am
Pră Măria lu Bălan.
Ca să fie măi dă preţ
Ea pictadză dân Vârşăţ.
Toace şasă dă cu zori
Iau pensulă şî culori,
Dar pră fusu şî pră acu'
Le-or dat artişcile la dracu.
Când soţî le năcăjăsc
Că ciorapii nu-i cârpesc
Ele iau pensula-n grabă
Ş-astupă pielea cu farbă
Şî le dzîc, cu mult respect,
Că mulţ văd, puţâni prișep
Că ciorapu nu-i cârpit
Ci cu farbă fărbuit.
Atunși soţî mulţumiţ,
Pleacă la lucru grăbiţ
Pră ele acas le lasă
Tabloul să şî-l sfârşască.
Când soţii să-ntorc acasă
Aşceaptă șină pră masă.
Lasă, că acuş îi gata
Spune-artista, mulgând vaca.
O punie lapce pră foc
Să freșe, la nujdă, scrob.

POEZIA BĂNĂȚANĂ

- Mărioara Sârbu -

Totul s-o lucrat în grabă,
Că acasă-i multă marvă
Să aşa s-o întâmplat
Că la porși n-or măturat.
Si aşa , soţî iubiţ
Trăiesc tare fericiţ
Că-s numa şasă aleş
Care cu-artişce trăiesc.
PS.
Eu mă scuz cu un »Pardon!«
Că le pictai dân creon
Ele , dă n-au altă treabă
Să mă pictădză cu farbă !
Uzdin, 25 decembrie l962 , când s-a
înfiinţat scoala de pictură naivă din loc.

Haida, uța cu mama

Haida, uța cu mama
Că mama ce-o legăna,
Dân gură ț-o dăscânta,
Să crești mândru, sprânșenat,
Și ca bradu dă înalt.
Uța, uța cu mama,
Că mama te ce-o scăldat
Cu pană dă bosâioc
Să aibă puiu noroc.
Uța, uța cu mama,
Că mama ț-o da dă-i bea
Apă dântr-un clopoțăl
Ca să cânț frumos ca el.

Culegere de folclor literar bănățan

EPIGRAME

Unui mare lucrător

Nu şciu unge-ai chinuit
D-aşa rău ce-ai olojit
Că numa lingura şî paru'
Ţ-or fost greu' şî amaru'!

Mie

Am aflat dî la veșine
Șe fac rău şî șe fac bine
Nu măi trăbă să-m bat capu
Că ele şciu şî pră dracu

Şî tot mie

M-o făcut mama la sat
S-aud zvoanile cum bat
Şî să şciu, din bătătură,
Când să dau drumu la gură

Unora

Am auzât că sub pom
S-o făcut şî omul - OM
Sfat pentru-ai șe fac dreptace :
Să umble cu-n pom în space !

Unui abonat la „Scărpinatu"

Eu m-am dus la abonatu
Să-i duc foaia „Scărpinatu".
Numa cât am încins mâna
Îș scărpina căpățâna!

POEZIA BĂNĂȚANĂ

Cu Dumnezeu acasă

Ioan Văcariu

Primăvara blăstămată
O adus mulce, cu tona,
Dă moarce năcazuri
Dî la virusu corona.

Avem toț la îngemână
Pogană pușcă dă luptă:
„Statu-n casă-n izolare”!
Așa răspângirea-i ruptă.

Haidaț toți într-o unire
Suflecească d-ascultare
S-ocrocim cât să mai poace
Viața pă Pământ, sub Soare!

Dumnezău cemat s-ajuce
O face prân fiecare
Dântră noi dacă răspungem
Cu sfânțănie la cemare:
STAȚ CU DUMNEZĂU ACASĂ!

Pangemie și covid!

I. Cârja

Îi șeva care… să mută!
Asta-nsamnă pangemie?
Și-m zâșe Ana în glumă
Io ț-o dau… tu m-o dai mie !
Cã prân sat umblã covidu
Nu-i măi pasã nimãnui
Stai cumince-mi zâșe Ana,
Cã-i șeva șe … parcã nu-i !
……
Mã! Stați dracului în casã
Voi nu știți cã-i pangemie?
Ne jucăm tãți cu Covidu
Tu mi-l dai… io ți-l dau țâie!

O pădure

Flavius Petrișor

O fost odată o pădure!
Nu dăparce dă a meu sat.
Unge vara să dușiau toț copiii la scăldat.
Unge or fost...și fraji, și mure.

Și-n a mea pădure un râu!
Curjea înșiet și linișcit...
Ale lui maluri cu fân, numa bune dă cosât.
Ce opreai să îl priveșci, cu mâna-n brâu.

Auzai caii, cum nechezau!
Coșii pline pă drumuri vigeai,
Ș-ai fi dat orișe să nu pleși, să măi stai…
Flori colorace pă câmpuri creșceau.

Pădure frumoasă dă forfotă plină!
Ai fost pântru mulț, așa prețioasă.
Ne dușiam cu drag la zâua dă coasă.
Tu Pogonișii! cu apa tea lină…

POEZIA BĂNĂȚANĂ

O loc frumos, șî plin dă năgejge!
Întâmplări ș-aminciri, tu ai legat.
Ș-ai făcut măi frumoasă, viata la sat.
Dar care ușor, în zî dă az să pierge...

Sfada

Aurel Ghirocean

Mare sfadă în cinduță
Dă vun șeas cu toț dân casă;
Ai bătrâni șăd pră scămnuță
Cinării s-or pus la masă.
Tătă sfada să pornește
Dă la lejea cu pământu.
Al bătrân nu s-ogoiește
Șî dzâșe "Mulțam la Sfântu!"
Că vă strânje după trenuri
Șî vă scapă dă navetă,
Vin copii, frumoasă vremuri,
Tu șe zâși mă, Lisavetă?
"Zâc să gace cu orașu
Să rămână ași, acasă".
Dar ai cineri li-i nănașu
Nișî oțără nu să lasă;
Ba că-i pungă șî că-i ceacă
Șî că n-ar avea corajge
Dă rușine să să facă
Șî dă foame să măi rabge
Să măi lucre iar la holdă
Pân căldură șî pân soare
C-or măi tras p-o biată soldă
Șî n-or pre avut cotare.

Dupră bănâc baba Fema
Pră ai cineri îi căznește
Lămurește ea "dilema"
Când la ei să opincește:
"Tune foamea-n voi să tune
C-ați ajiuns nișce cibezări;
La oraș țărani vă spune
Șî pân sat voi vi-s cu nazuri.
Ogoiți-vă acasă șî vă strânjeț la iorsag
Să vă puneț voi pră masă
Șe-i măi bun șî șe vi drag,
Creșceț în voreț dă toace
Marve, hoare, porși, vergețuri
Că doar lucrați cu lece
Șî vă spun că n-aveț grețuri."

Leu' șî vipăra

Gheorghe Babeț

În pădurea africană
Leu' - regili hăl mare-
Să opri la o colibă
Țopăind în tri pișioare.

Șî-n urmă-i cureau năloagă
Marve mulce - mișî șî mari,
Șe ș-or pitrăcut stăpânu
Pân' la vraciu-vetrinari.

Cemă Leu' dînăince-i
Pră cemutu vrăjîtor:
-Dă-m iuce un leac să-l hăznui,
Că dă nu, cri' c-am să mor!

POEZIA BĂNĂȚANĂ

M-o mușcat o vipăroane
Baș dă laba dînăince!
I-arătă vraciului buba:
-Uice, vedz urma dă ghince?

Cum, cear mie-al pogănit-
Dă-m trămură tăț dă frică
Îndrăzni a-m face bai
Lighioanea asta mică?!

Vetrinariu-i dădu leacuri
D-ăle numa dă el șciuce,
I-o dzîs să aibe corajge:
-O să vedz, ce zvidui iuce...
Apo' l-o-abrictăluit:
-Când îi merge orișîunge
Să ce măi uiț șî pră jos;
Nu șcii rău' un s-ascunge!

Cear dă eșci tu mare rege
Nu pășî cu capu-n nori!
'Ntr-ai dă jos afli primejgea-
Ai vădzut cum poț să mori?

La tron l-așceptă Măgariu -
Sfetnicu lui cregincios-
Ce-i dădu cu-nțălepciune
O poveață dă folos:

-Nu ce-ncrege niciodată
'N umilința hălui care
Să târășce cu smerenie
Pră la picioarele tale!...

Cocostârșii
Ioan Văcariu

Cu iancălu alb șî negru
Patru cocostârși d-odată
Sus, sus, sus pă pișioroanjie
Înșiep tăț duba să bată.

Vreau să spună-n ciocu mare
Că-s flamânz șî ta, ta, taca
Broscărimea-i în pericol
Mintunaș ia, ia, ia, iaca.

Daficea înșiep să sară
Care încotro brotașii.
Cocostârșii-i prind în ciocuri
Șî-i înghit. Vai, vai, sărașii.

Dăsămn dă *Paula Pantea*

DRUMURI BĂNĂȚĂNE VĂZUCE ȘÎ NĂVĂZUCE

SPEOLOGIE ȘÎ BANAT - Avenu Roșu

Pră Mihai Bochiș l-am cunoscut prân teologu Sorin Dinea, care ne-o și îngemnat să scriem dăspră locurilii dân foalilii munților și oaminii care le străbat.

Și bine am făcut dă l-am ascultat, că așa ne-am ales cu poveșci și oamini noi. Az poveasta ne duse în 1996, când Mișu și precinii lui s-or morșelit cu imală pântru „cartare", agică curățare, măsurare și cunoașcere a peșcerii.

Găsât dă speologii dân Moldova Nouă, Avenu Roșu o cemat în adâncu lui măi mulce grupe dă speologi. Cimișorenii noșci, după șe s-or tăt suit „la copac" în oraș, ca să fie prăgăciț pântu peșceră, în 11 aprilie 1996 s-or scoborit, mereuț, cu pișioarili pră părețî dă piatră. Înuntru numa imală și imală, care să lipește dă toce instrumencilii lor, dă mâni și dă păpuși. „Oțăr" dă curent dă aer și o bâzgoială cătră hău ăl mare, îi fașe să să întrăbe cum or fașe măsurători pră măi dăparce. Noroc că nu îs sânguri. O întâlnire cu ăilalț ortași îi fașe să prindă puceri. Îș amincește cu drag și fală dă fișcecare scoboririre acățat în coardă, dă lunecăriilii pră piatră și argilă, dă sălilii și cotloanilii noi, dă cum or trăbuit să găsască a măi bună formă în care să măsoare, să facă schiță și să treacă măi dăparce. Îș amincește și dă foamea care i-o luat în adâncu pământului, și dă precinii pachetați în lut roș, care s-or ivit tăman în vremea fruștucului or amiazățului, or baș la șină, că acolo în adânc nu măi iestă noapce or zî.

Împlând lămpili cu carbit și cârșejilii cu apă, parcă năsâmțând încă tăbăreala, pornesc măi năince. Găsăsc o sală mare și săr doauă puțuri dă 10 m și 15 m, iară dântr-o fereastră să lasă să lunișe pră pălămari pântru a fașe alce schiță și măsurători. Paricâ pră cum treșe vremea treșe, așa crește imala! Așa că, după 12 șeasuri dă căptat prân foalili pământului, ar cam fi vremea dă hogină. După, măsoară șe măi au dă măsurat și bucuroș dă lucru bun făcut, prăstă alce doauă zâle, să întorc acasă. Astăz, după un fârtai dă secol ne povăstuie și noauă ca roșî or fost după așa o gostâie.

Mihai Bochiș &Florina Ariana Colgia

DRUMURI BĂNĂȚĂNE VĂZUCE ȘÎ NĂVĂZUCE

CHEILI CĂRAŞULUI

Cu gându la Bei șî la draga lui mândră bănățană ne bâzgoiem la molăre șî îi telefonăm lu profesoru dă geografie pântru grătulărilii dă Pașci. El ne momește cu iorgovanu ăl sălbacic dă pră Cheili Cărașului.

Nu șăgem prea mult pră gânduri, pachetăm câtă șeva dă mâncare șî pornim. Astăz, fașem iară drumu pră care profesoru dă geografie l-o bătut în 1988 cu elevii dă la Școala Generală 26 dân Cimișoara, pră postata dântră Carașova șî Prolaz. Cum merjem cu șiniva care nu numa că știe locu, da' măi cunoaște șî câtă șeva pră lângă, ne zâșe că Prolaz să tâlcuie ca trecătoare.

Fâncă știe măi mulce, ne măi zâșie cum îs Cheili Cărașului "o arie protejată de tip rezervație naturală cu o suprafata de 578 ha, în Parcu Național Semenic".

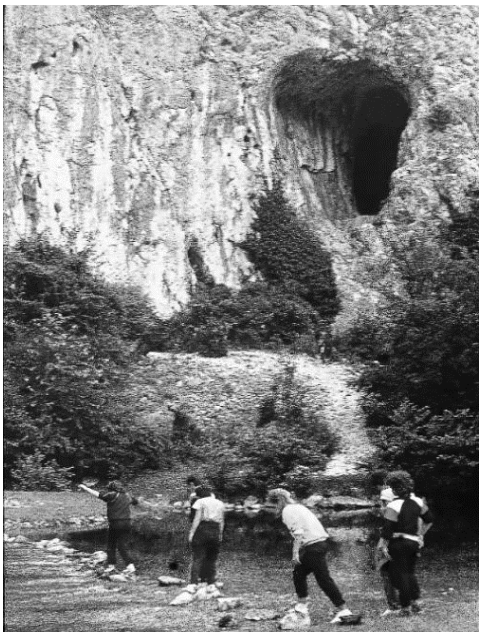

Ca loc, le găsâm în munții Aninei, lunji cam dă 19 kilometări, la întâlnirea întră pârâu Comarnic, cu râu Căraș șî comuna Carașova.

Ne nădăim să măi vinim șî altă dată, fâncă profesoru ne povăstuie, cum pucem ajiunje în unu-doauă șeasuri la Peșcera Lilieșilor. Aișî, zâșe iel, nu ne-o fii așa lesnea dă suit, că dă jios până la intrare să tot fie 10 metări. Dacă baș vrem, pucem cu ăi dă să suie pră pietre să ne șî scoborim dân șerime în butoara dă intrare. Da' să fașem toce așcea măi încolo, cătră vară, că-i dă trecut șî Cărașu prân vad. Așa că o fii numa binie pântru scăldat, când în oraș ce frijie soarili ca pră scovarză.

Drumu nost treșe prân Chei șî ne încântă sufletu, ochii șî mirosu. Apa care cure pră sub noi ne linișcește gândurili dă orășăni ostăniț. Damfu dă iorgovan ne amincește pântru șe am vinit șî ne fașe să ne gângim că ăl măi bun maistor dă damfuri îi tot Ăl dă Sus.

Îngușcili Chei șî lumina lor pâțână, ne fac să cregem că, pântru o vreme, nis prân altă lume șî nu ne-ar mira dacă vrun pitic micucel o vro zână ne-ar îmbia să le fim goșci, pântru o zî, în casa lor dân scorbură … o în vro peșceră născiută dă om până acuma. Sloboz dă grijâli cărace după noi, ne ștudărim că ar fi vremea

DRUMURI BĂNĂȚĂNE VĂZUCE ȘÎ NĂVĂZUCE

să ne întoarșem cătră Prolaz, dacă măi vrem să vigem șî șetacea Carașovei.

Drumu să dușe măi năince până pră vârfu Gozna, ăl Semenicului, da' noi ne-am bucurat vecim dă zâua noastră în raiu dă iorgovan dân Chei.

Trecând pră pălămari or pră puncea dă lemn pașî ne poartă cătră șetace, pră culmea Gradului. Răgicată în secolu 13, o trecut prăstă doauă suce dă ani, dân stăpânirea lu Carol Robert dă Anjou, în a tușească. Dân tri lături îi apărată dă prăpastie. Az să măi pot vigea numa bucăț dă zâduri, dă mult zuitace.

Ajiunș sus ne uităm cu săce la asfințât, fașem molăre pântru totdăuna, cu ochii minții, la șe vigem în dăpărtări.

Tăț zâșem că-i dă vinit în așce locuri orcând, da' măi cu samă primavara or toamna, pântru ca ochii lu ăl cu molăru să să îmbece oțără dă colorili dă supt iel.

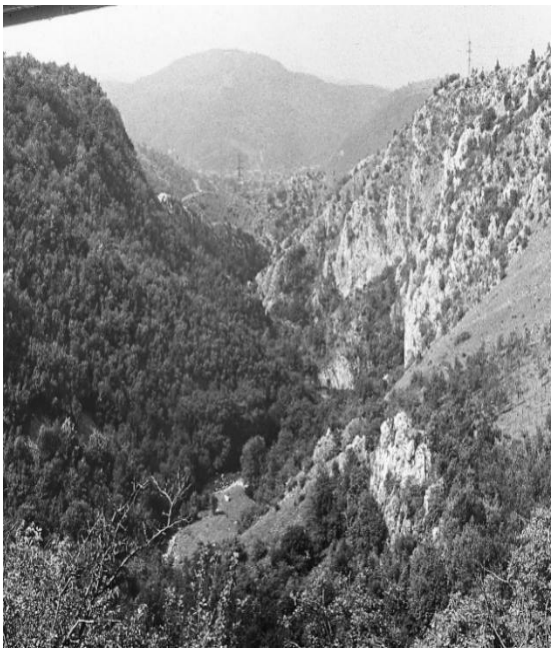

Plecăm acas bucuroș dă zâua mândră șî caldă dă care am avut parce. Pră drum givănim șe ne-o plăcut măi mult la fișceare.

Mie postata îngustă dân Chei, apa șî damfu dă iorgovan!

Ca să șciț șe vă plașe vouă, vă îngemnăm să merjeț dă măi mulce ori, în totă vremea șî pră urmă să ne spuneț șî noauă.

Dacă vreț, să ne trimeceț șî molăre cu poveasta voastră.

Molărili noașce îs dân 1988, când profesoru nostru o bătut drumu cu copiii dă școală. Așa că, ne nădăim că pot șî penzionarii să-l facă.

M-ar plășea să fie șî acuma copii care să meargă cu profesorii lor, cu cortu, prân natură, să-ș împle fișcecare jâgărița cu aer curat, dă vergeață șî să strălucă dă sănătace.

Poace în poveșcile dă le scriem dă'șî năince....

Nicolae Grimacovshi & Florina Ariana Colgia

CONACU ANTONIA

Șe leagă oare Băili Neptun, Podu Decebal, statuia cu Maica Sfântă, Uzina dă Apă, palatu unge îi Camera dă Comerț și Agricultură dân Cimișoara șî conacu răgicat în 1905, la Folea?

Numili arhitectului Laszlo Szekely.

Conacu o fost răgicat pântru grofu slovac Georg Beniczky, dă o primit pâmânt la Folea, la sfârșât dă secol XIX, pântru cum o slujât în armata ungurească. Vinind să șadă la Folea s-o însurat cu Antonia Csiky, o armeană bogată șî tare mândră, pră care o șinstât-o bocezând conacu după numili ei - *Antonia*. L-o răgicat pră urmili alcei căș, care o ars măi înăince.

Cum i să șăge unui grof avut șî luându-să după ăilalț bogaț dân timpu lui, o săgit tăt roată pomi șî vergeață d-ale rare.

Baș dacă mobila dân ăle opt sobi nu-i dân ăle măi bogat împodobice, să sâmce osu domnesc șî "eleganța" pră care o avut-o lumea noastră atunși.

Caii dân grajgi or fost țânuț pântru lucru holgilor șî pântru călărie. Molărili pră care familia le măi are îi arată pră stăpâni călărind, jiucând tenis, plimbându-să prân parc or șăzând pră terasă.

Sursa foto:FB Istoria Banatului ((20+) Istoria Banatului - Postări | Facebook)

Pră strălușirea dă altădată s-o așcernut năpăsarea gazdilor dă acuma. Sângur, acoperișu, să țâne tare! Ca să nu lasă ploaia, trețerea vremii șî zuitarea să șceargă numili mândrii Antonia dân istoria Banatului.

Sursa: FB Istoria Banatului (20+) Istoria Banatului - Postări | Facebook; Povestea conacului cu nume de domniță, distrus în incendiu, reconstruit și abandonat (renasterea.ro)